

Postavenie znalca v trestnom konaní

Vzdelávacie podujatie pre sudcov, prokurátorov, právnych čakatel'ov prokuratúry a justičných zamestnancov

Justičná akadémia Slovenskej republiky

Omšenie, 22. október 2018

▪ ***Právna úprava***

Trestnoprocesná:

- Trestný poriadok (zákon č. 301/2005 Z. z. - ďalej len „TP“), najmä tretí diel šiestej hlavy prvej časti - §§ 141 až 152; v súdnom konaní najmä § 268

Administratívnoprávna:

v nadväznosti na § 152 ods. 1 TP, najmä:

- zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 228/2018 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (účinnosť od 1. augusta 2018)
- vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 491/2004 Z. z. o odmenách, náhradách výdavkov a náhradách za stratu času pre znalcov, tlmočníkov a prekladateľov v znení neskorších predpisov
- vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku v znení neskorších predpisov

▪ ***Ide o súčasť dokazovania***

- vyšetrovacia zásada v predsúdnom konaní (§ 2 ods. 10 TP)
- dôkazné bremeno prokurátora v súdnom konaní, modifikované ustanovením § 2 ods. 11, veta prvá TP

- ***Základný predpoklad***

- ak sú na objasnenie skutočnosti dôležitej pre trestné konanie potrebné odborné znalosti (Kedy tomu tak je?)

- ***Formy***

- odborné vyjadrenie alebo písomné potvrdenie
- znalec (podanie znaleckého posudku a výsluch znalca)

- ***Znalci***

- fyzická osoba alebo právnická osoba - zapísaná v zozname znalcov alebo iná
- právnická osoba - znalecká organizácia alebo ústav

- ***Špecifická procesného statusu znalca***

- rozdiel od postavenia iných osôb v trestnom konaní

- ***Spôsob ustanovenia***

- znalec pribratý OČTK alebo súdom
- znalecký posudok obstaraný stranou

- ***Znalecký posudok***

- systematika: písomné vyhotovenie znaleckého posudku obsahuje titulnú stranu, úvod, posudok, záver, prílohy potrebné na zabezpečenie preskúmateľnosti znaleckého posudku, znaleckú doložku

- ***Príprava znaleckého posudku a výsluch znalca***

- ***Na čo je znalec oprávnený a na čo nie***

- ***Znalecké odbory a odvetvia***

- ***Hodnotenie znaleckého posudku***

- ***Chyby znaleckého posudku***

- ***Posudok znaleckého ústavu***

- ***Osobitné prípady znaleckého dokazovania***

- ***Výsluch znalca na hlavnom pojednávaní***

▪ ***Z aktuálnej judikatúry Najvyššieho súdu SR***

R 16/2013 – I.

Ak znalecký posudok obstarala strana v zmysle § 119 ods. 3 TP a súd vykonanie takého dôkazu neodmietol, postupuje sa pri vykonávaní dôkazu na hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadnutí odvolacieho súdu podľa § 268 TP, pri súčasnom použití § 144 TP. Namiesto výsluchu znalca teda nemožno v súdnom konaní prečítať jeho písomný znalecký posudok ako listinný dôkaz (§ 269 TP). Znalecký posudok možno čítať len pri splnení podmienok uvedených v § 268 ods. 2 TP, inak nie je taký dôkaz vykonaný v súlade so zákonom.

R 47/2018

Rozsah činu v zmysle § 294 ods. 4 písm. c), ods. 5 písm. b), resp. § 295 ods. 3 písm. c), ods. 4 písm. b), ods. 5 písm. a) Trestného zákona sa, v súlade s legálnou definíciou, určuje podľa §§ 125 ods. 1, 126 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona.

Rozsah činu je v prípade uvedenom v predchádzajúcom odseku určený cenou veci uvedenej v § 294 ods. 1 až 3 alebo § 295 ods. 1 alebo 2 [v prípade ustanovenia § 295 ods. 2 písm. b) ide o chemickú alebo biologickú zbraň, nie o stavbu alebo prevádzku], s ktorou páchatel' nakladá spôsobom uvedeným vo vyššie označených ustanoveniach. Ide o obvyklú predajnú cenu v mieste (lokalite) a čase činu, a to primárne (vzhľadom na charakter trestnej činnosti) na nelegálnom trhu; ak taký trh alebo cenu nemožno zistiť, rozsah činu sa posúdi podľa obvyklej ceny pri legálnom predaji dotknutej veci.

Obvyklú predajnú cenu na nelegálnom trhu nemožno zisťovať cestou znaleckého posudku alebo odborného vyjadrenia alebo potvrdenia subjektov, ktoré sa zaoberajú legálnym predajom strelných a ďalších zbraní a streliva, ale v rozsahu odbornej a znaleckej činnosti len odborným vyjadrením štátnych orgánov, do ktorých pôsobnosti (obsahovo) patrí boj proti nelegálnym aktivitám vo vzťahu k výrobe, resp. predaju zbraní a ďalším nadväzujúcim aktivitám (Policajný zbor Slovenskej republiky, Slovenská informačná služba, Vojenské spravodajstvo). Z takého dôkazného zisťovania však nie sú vylúčené ani iné vo veci

vykonateľné dôkazy, najmä tie, ktoré dokumentujú nelegálnu cenu dojednávajú alebo zaplacenú vo veci, ktorá je predmetom konania.

- ***Z inej aktuálnej rozhodovacej činnosti***

Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 14. decembra 2017, sp. zn. 1 Tdo V 19/2014